

Peter Lundager har i ti år drevet gården med sin far, men overtog i år det hele efter et generationsskifte.

tekst CLAUS QUIDING || foto DAVID BERING

Er hun dagplejemor? Spørger fotografen, da vi parkerer foran den indhegnede gårdsplads ved familien Lundagers gård i landsbyen Skovsgårde lidt uden for Sønder sø på Fyn. Den hyggelige gårdsplads bag hegnet har for enhver fire-årig knægt en misundelsesværdig vognpark af trehjulede cykler, plastikscootere i blå, røde og gule farver og selvfølgelig traktorer med pedaler. Andreas kommer trissende hen imod os over gårdspladsen med sin cykelhjelme i hånden og skoletasken på ryggen. Mor Dorte kommer gående bagved med Rebecca i hånden. Andreas' cykel sættes bag på bilen, så han kan cykle de tre km hjem fra skole, og Rebecca skal afleveres i børnehaven. Peter kommer ud ad døren, han har lige haft et øje på babyalarmen, da familiens yngste Elias på 1 år stadig ligger og sover. Jo, det er ren luksus for børnene at have to forældre hjemme om morgenen til at sende dem godt af sted.

Børnearbejde tager tid

Og nej, Dorte er ikke dagplejemor, årsagen til gårdspladsens mange børnekøretøjer er, at her bor en moderne børnefamilie på et sted, som i deres øjne er det bedste sted at skabe sig et familieliv.

– Rebecca elsker at gå ud i hønsegården og finde æg og så ind og lave rørag. Også ærterne elsker hun at plukke og spise. De er også med ude at slynge honning, og når de er det, så laver jeg altid pandekager, som vi spiser bagefter med den nyslyngede honning. Der er for os en kæmpe værdi i at kunne gøre sådan nogle ting sammen som familie og lære børnene, hvordan man producerer fødevarer, fortæller Dorte.

Også Peter sætter pris på sin nuværende tilværelse. Han arbejder tre dage om ugen hos et mindre foderstoffirma, og resten af ugen bruges hjemme på gården.

– Mangfoldigheden i mit liv, som det er i dag, er enorm. Jeg glæder mig meget over synet af min datter Rebecca på tre år, som drøner ud en søndag morgen i gummistøvler og nattøj for at fodre hønsene. Også vores søn Andreas på ni elsker at hjælpe til. Han har blandt andet lige fået til opgave at passe hønsene i de tre dage om ugen, hvor jeg er på arbejde. Tingene tager selvfølgelig lige lidt ekstra tid, når børnene 'hjælper' til, men samtidig har vi tid sammen, og det kompenserer også for de perioder, hvor der er lidt travlt i weekenderne, hvis marken kalder. Sådan

Jeg er professionel deltids-landmand, ikke hobby-landmand

Arbejdet med bierne er blevet et fælles projekt.

>>

PETER LUNDAGER, Skovsgårde Biavl

#BIERSTIKKER
#PROFDELTIDSLANDMAND
#BØRNEGUMMISTØVLERIHØNSEGÅRDEN
#BØRNEARBEJDE
#RØDSTRØMPER

>> som mit arbejdsliv er indrettet i dag, har jeg en del fordele og er meget fleksibel i forhold til at deltage i forskellige ting med børnene. Det sjove er, at Andreas ofte spørger: Hvor mange dage skal du arbejde, inden du har fri? Og i hans verden er fri, når jeg er herhjemme. Så selvom jeg arbejder med landbruget, så opfatter Andreas det, som om jeg har fri, og samme følelse har jeg jo i virkeligheden også selv. Jeg betragter ikke opgaverne i landbruget som et arbejde, det er blot en del af helheden omkring mit familieliv, siger Peter.

Professionelt drevet virksomhed

Men nu skal hele historien ikke svøbes ind i ren harmoni og Morten Korch-idyl, for landbrug er også forretning, og Peter driver sit landbrug for at tjene penge. Han går til opgaverne på professionel vis og er meget ambitiøs i forhold til at skabe nogle gode produkter og få gode resultater ud af alle de grene, han har i gang. Så ifølge Peter er det ikke bare ren sjov og leg. Den bemærkning reagerer Dorte prompte på:

– Ahh, du ligner nu altså en stor dreng, der er på vej ud at lege, når du har skiftet til arbejdstøj og er på vej over til din traktor eller ud til bierne. Det er, som om der er sådan en aura omkring dig, der stråler af glæde, og det er altid med et stort smil på, siger hun drillende til ham. Peter bekræfter:

– Ja, jeg kan godt lide arbejdet her på gården. Vi laver overskud på både biavl og landbruget, hvilket også er målet. Der skal være en økonomisk gevinst i det, som også bidrager til familiens samlede økonomi. Det kan være svært at skelne, da landbruget nu også er vores hjem, og vi vil jo få en huslejeudgift, uanset hvor vi bor. Ordet deltidslandmand er rigtigt. Jeg er ikke fritids-hobby landmand. Jeg vil tjene penge på mit landbrug. Jeg forventer også at få samme professionelle rådgivning fra min planteavlsrådgiver, som han yder til fuldtidslandmanden med 500 ha. Jeg vil jo også opnå de bedst mulige udbytter fra mine marker. Jeg kan godt mærke, at rådgivningen famler lidt i forhold til at varetage opgaver for deltidslandmænd, der har helt forskellige rådgivningsbehov, siger han, mens han trækker dragten til at beskytte sig mod bierne på.

Det summer af liv

Rundt på bedriften står familiens anden store gren af produktionen, nemlig bier. Der er i dag 200 bi-familier med 20-60.000 bier i hver familie. Bistaderne lejes ud til folk, der har brug for at få bestøvet frugttræer eller marker. Men hvorfor lige bier?

– Jeg har altid haft en ide om, at jeg skulle være kvæg-landmand. Jeg har taget den fulde landmandsuddannelse, men undervejs blev jeg klar over, at den udvikling, der har været i landbruget i forhold til størrelse og priser på bedrifter, overhalede mig undervejs. Efter at jeg blev færdig på landbrugsskolen, tog jeg ud at rejse, og da jeg vendte hjem, spurgte en nabo, om jeg kunne hjælpe et par måneder i firmaet Dæhnfeldt. Det endte så med 13 år. Det gav selvfølgelig en interesse for frø, og jeg begyndte selv at dyrke det. En dag sagde en konsulent, at jeg burde få bier, det ville være til stor gavn for frømarkerne. Så i starten lejede jeg bier til markerne, men tænkte en dag, at det var så spændende, at jeg selv ville investere i mine egne bier. Dorte syntes også, arbejdet med bierne var spændende, så det er blevet et fælles projekt. Vi startede med at købe tre stader og har i dag 200, fortæller han, mens han forsigtigt piller toppen af en af staderne. Honningen sælges til 11 forskellige salgssteder. Sidste år måtte de melde udsolgt, da 3.000 glas blev revet væk. I år har de produceret 4.000 glas, og Nordfyns Erhverv har sat fokus på små producenter, og ad den vej er de kommet ind i en del supermarkeder i området.

Fra rødstrømpe til glad familiemor

Dorte arbejder som lærer og har bestemt ikke planer om at blive fuldtidshusmor. Hun er født og opvokset på Østfyn og havde aldrig forestillet sig, at hun skulle giftes med en landmand. Begge hendes forældre er lærere, så hun har ikke haft tilknytning til landbruget overhovedet.

– Jeg har styr på alt det huslige herhjemme. Det er egentlig meget underligt, for jeg har altid været den vildeste rødstrømpe og havde svoret, at jeg aldrig ville blive sådan en kone, der gik og lavede alt det huslige. Men det gør jeg så nu, og det har jeg det rigtig fint med, smiler hun, og fortsætter:

– Vi har et meget fleksibelt familieliv, og det sætter jeg pris på. Peter kan jo ofte hente børnene tidligt, og i de perioder jeg har været hjemme på barsel, har vi haft meget tid sammen og har blandt andet kunnet spise frokost sammen hver dag og få snakket. Min familie er blevet glade for landbrugslivet, og især høsten er et af årets højdepunkter, præcis som det er på en fuldtidsbedrift. Her kommer hele familien altid i marken mindst én gang, og min mor og far insisterer på at komme i marken og drikke kaffe, smiler hun. Nu er der ikke tid til mere sniksnak, for familiens yngste skal hentes i dagplejen. ■

BONUSINFO

I Peters optik er der stor forskel på at være deltidslandmand og hobbylandmand. Nærmere bestemt er deltidslandmænd optaget af at skabe et økonomisk godt resultat, hvorimod han ser hobbylandmændene som folk, der gerne vil bruge lidt penge på deres produktion, og hvor overskuddet ikke er i fokus.

BAGGRUND

Ejere Dorte og Peter Lundager

Gården overtog de efter generationsskifte i foråret 2014.

Det er Peters barndomshjem

De seneste ti år har Peter kørt bedriften 50/50 med sin far indtil i år.

Peter er lagerekspedient hos Højlund Mølle

Dorte er folkeskolelærer på specialsolen Pilehaveskolen i Assens Kommune

Tre børn Andreas på 9 år, Rebecca på 3 år og Elias på 1 år.

Web skovsgårdebiavl.dk

PRODUKTION

- Driver 56 ha. med byg, hvede, rajgræs til basisfrø, hvidkløver, spinat og purløg
- 200 bi-familier a 20-60.000 bier
- Lejer bi-stader ud til landmænd og frugtplantager
- Producerer 4.000 glas honning pr. år
- Høns med salg af æg fra stalddør.